

Reeds verschenen bij De Gedichtentuin

(sinds november 2019)

Voor abonnees is het mogelijk om eerder verschenen gedichten na te bestellen. Bij je aanmelding krijg je de nummers 1 t/m 8* al cadeau (digitaal en/of in de basismap) Ook de overige gedichten met een * staan digitaal al gratis voor je klaar. Als je map vol is (ca. 30 gedichten), kun je tegen kostprijs een nieuwe krijgen. Mocht je meer dan tien gedichten willen bijbestellen (digitaal en/of per post), dan kun je dat het beste even via de mail doen in plaats vanuit de online-omgeving.

Persoonlijke input voor nieuwe thema's wordt zeer op prijs gesteld! En mail/bel gerust voor gratis hulp om een bestaand gedicht iets aan te passen voor een bepaalde situatie of advies over een passend gedicht. Ook krijg je als abonnee korting op het schrijven van een persoonlijk gedicht op maat of andere tekstuele dienstverlening. Op mijn website vind je meer info.

De prijs van een gedicht is afhankelijk van het aantal gedichten dat je per keer besteld (gratis gedichten tellen niet mee) en van de aanlevering (digitaal of ook voor in je map). Voorbeeld: voor 51 digitale gedichten betaal je dus 51 x €1,50.

Kosten per gedicht (incl. 9% btw) – digitaal

1 t/m 10 stuks:	€ 4,00	20 t/m 30 stuks:	€ 3,00	40 t/m 50 stuks:	€ 2,00
10 t/m 20 stuks:	€ 3,50	30 t/m 40 stuks:	€ 2,50	> 50 stuks:	€ 1,50

Als je de gedichten ook of alleen per post wilt ontvangen, komt er per gedicht €1,00 bij. Ze worden gedrukt op biotop papier en zijn 4-gaats geperforeerd, zodat ze in je map passen. Om mee te nemen naar families of gewoon voor in je boekenkast!

Afscheidsplechtigheid - begin of einde

2.	Je naam*	Zolang je iemands naam blijft noemen, blijft diegene voor altijd dichtbij. Ook mooi om voor te lezen aan het einde van een plechtigheid, als na het noemen van de naam van de overledene een moment van stilte volgt.
8.	Opgevouwen*	Bij binnenkomst in een aula óf het verlaten van een woning of verzorgingshuis. Bij dat laatste verandert de eerste zin in het eerste couplet dan in "we brachten jou zojuist naar buiten".
9.	Eindeloos	'Over jou wil ik vertellen', o.a. als inleiding op een levensverhaal
16.	Stilte	Te gebruiken bij een moment van stilte tijdens een afscheidsplechtigheid, maar dat ook vertelt dat je juist in de stilte om je heen je verdriet soms zo kunt tegenkomen.
33.	Spullen	Doodgewone spullen die na een overlijden een grote emotionele waarde kunnen krijgen. Tijdens een uitvaart liggen ze als dierbare herinneringen bij de kist/wade. Je wilt niet dat ze ooit weer 'gewoon' worden.
35.	Veerkracht	Mooi, eenvoudig gedicht om mensen iets van troost en bemoediging mee te geven bij het verlaten van de aula na afloop van een afscheidsplechtigheid.
38.	Laatste groet	Gedicht over dat moeilijke en vaak zo emotionele moment van het definitieve afscheid. Eenvoudige woorden, maar niet zwaar of beladen. Mooi om voor te lezen bij de laatste groet in aula/kerk, het dalen van de kist op de begraafplaats of het laatste afscheid in het crematorium.
40.	Troostrijk	Hoe troost je iemand die rouwt? Hoe wil je het liefst getroost worden als je iemand mist? Mooi, algemeen gedicht over de kracht van troost, dat bijvoorbeeld als bemoediging kan worden voorgelezen aan het eind van een afscheidsplechtigheid.

Margreet Jansen
De Gedichtentuin | www.zilverensleutels.nl | info@zilverensleutels.nl

49.	Samen met jou	Bemoediging en troost aan het einde van een plechtigheid. Hoe je met degene die je mist, verenigd blijft in liefde. Een andere vorm van ‘samen’. Ook mooi om voor te lezen bij het noemen van de naam van de overledene.
55.	Bloementaal* (online gratis)	Steeds vaker wordt mensen gevraagd een losse bloem mee te nemen naar een afscheidsplechtigheid. Een mooie gedachte. Al is het maar omdat bloemen zo een bewuste keuze worden… welke past bij mij, bij jou, bij ons? Dit kleine, eenvoudige gedicht is een boeketje op zich en prachtig om voor te lezen bij het gebruik van een bloemenband of bij vazen, waarin al die persoonlijke bloemen aan het begin van de dienst een plekje krijgen.
66.	Alles	Geschreven voor een collega, die een gedicht zocht voor een familie die alles gewoon ‘best’ en ‘prima’ vond. Waar ‘alles’ altijd z’n gangetje ging, goed voelde en het leven vooral houvast vond in haar eigen vertrouwde ritme. Zo vertrouwd, dat ook minder mooie herinneringen vaak bescherming zochten onder die veilige paraplu van “het is zo ‘t is en het komt zo ’t komt”.
71.	Vergeet-je-niet	Er zijn veel mooie en bekende afscheidssymbolen, die vaak als een rode draad door een afscheidsceremonie lopen. De regenboog, de vlinder, de zonnebloem, maar natuurlijk ook het kleine en bescheiden 'Vergeet-me-nietje'. Een liefdevol gedicht voor al die situaties waarin je wilt benadrukken dat iemand nooit, maar dan ook nooit vergeten wordt.
73.	Levenslicht	Steeds vaker willen nabestaanden na afloop van een uitvaart met elkaar het glas heffen. Een afscheid waarbij, ondanks het verdriet om het gemis, juist ook het leven ‘gevierd’ wordt. Want leven en dood… ze horen nu eenmaal bij elkaar. Net als liefde en rouw.
74.	Blijven	Regelmatig kiezen nabestaanden voor een eigen persoonlijke locatie om samen afscheid te nemen, om daarna de overledene met slechts een paar mensen weg te brengen naar een crematorium of begraafplaats. De rest blijft achter en ‘zwaait uit’. Daarover gaat dit gedicht.
76.	Kruimels	‘When we lose someone we love, we must learn not to live without them, but to live with the love they leave behind’. Maar ja, hoe wáár ook, ga er maar aan staan, als juist die pijn van het gemis nog zo vers is. Daarover gaat het gedicht Kruimels. Kruimels van rouw, die je de rest van je leven ongetwijfeld overal zult blijven tegenkomen. Veeg ze niet op, maar laat ze meebewegen in alles wat je voelt, denkt en doet. Heel langzamerhand toveren ze een glimlach in je hart. Tenminste, zo voelde het voor mij.
77.	Tegen beter weten in	Rouwen doe je met je hele lijf, niet alleen met je gedachten. Rationeel weet je dat je iemand nooit meer zal zien, maar je lijf wil er nog niet aan. Dat blijft zoeken en hopen dat het niet waar is. Een eenzaam verdriet, waarin je makkelijk kunt verdwalen. Maar zoals in de loop van de dag de zon vaak door de mist heen breekt, heeft ook de liefde met de tijd steeds meer kracht om door je tranen heen te schijnen.
79.	Voorbijgangers	Hoe ons leven ook loopt, welke bagage er ook in onze rugzak zit, wat we meemaken, liefhebben, verliezen, vasthouden of los proberen te laten... één ding is zeker, we gaan allemaal voorbij. Een gedicht dat vol eenvoud stilstaat bij de dood, maar ook bij de liefde. Mooi om voor te lezen aan het begin, einde of tijdens een afscheidsplechtigheid of herdenkingsbijeenkomst. Als bemoediging, troost of zomaar met elkaar een moment van reflectie… dat we allemaal ‘onderweg’ zijn en moeten proberen de mooie dingen van het leven te blijven zien en die heel erg te koesteren.

80.	Let it be	Rouw is een pijn waar geen oplossing voor is, net als sommige andere vormen van stil en diep verdriet. Vecht er niet tegen, maar beweeg mee en vertrouw erop dat de tijd haar armen om je heen slaat en ook jouw tranen hun weg vinden naar zee. Ook dit gedicht is misschien mooi om als bemoediging mee te geven aan het eind van een plechtigheid.
83.	Ergens nergens overal	Zo'n gedicht waarvan je hoopt dat je het nooit hoeft te gebruiken. Want hoe geef je woorden aan het verlies van een (jong) kind? Een ontzettend moeilijk gedicht om te schrijven. Niet alleen omdat elk woord te veel of juist te weinig voelt, maar ook omdat ik zelf moeder en oma ben en er bijna niet aan wil of kan denken wat er dan door je heen moet gaan.
88.	Medeleven	Met dit mooie gedicht bedank je in eenvoudige woorden alle aanwezigen voor hun hulp, aandacht, steun én aanwezigheid. Niet alleen hier vandaag bij het afscheid, maar vooral voor hun aanwezigheid in het leven van degene die is overleden. Misschien is dat wel de echte essentie van het woordje 'medeleven'.
89.	Dichtbij	Met dit gedicht kun je nabestaanden die door omstandigheden alleen op afstand kunnen meekijken met het afscheid, toch een warm gevoel van welkom en nabijheid geven. Helemaal als je tijdens het voorlezen van het gedicht af en toe even in de livestream camera kijkt!
91.	Rouwmantel	Gedicht over hoe rouwverdriet zich verweeft in ons bestaan, een prachtige metafoor van rouwdeskundige Riet Fiddelaers-Jaspers. Als een vertrouwde jas die voor altijd aan de kapstok van je leven hangt. Met rafels rouw en zakken vol herinnering, maar gelukkig ook vaak met gouden draden van liefde. Mooi om te gebruiken als 'rode draad' bij een herdenking, een bemoediging aan het einde van een plechtigheid of een afscheid rondom de symboliek van de vlinder.
92.	Verstild	Als een mantelzorger overlijdt, krijg je als nabestaande, naast je eigen verdriet om het gemis, vaak ook nog te maken met de zorgtaken voor een ander. Een vaak pittige opgave, waarbij rouw soms onbewust het onderspit delft en verstilt. Maar ook rouw heeft aandacht nodig, als is het slechts af en toe en in kleine dingen. Eenvoudig gedicht ter bemoediging aan het begin of einde van een afscheidsplechtigheid.
95.	Foto's	Foto's zijn herinneringen die voor altijd blijven vertellen. Over jou, over ons en over alles van het voorbij. Ze zijn tastbaar, je kunt ernaar kijken en door je handen laten gaan. Tijdens een afscheid zijn ze vaak een prachtige aanvulling op alles wat er wordt verteld over degene die gemist wordt. Dit gedicht is een mooie inleiding op het tonen van foto's of als slot van een welkom. waarin gezegd wordt dat we met muziek, woorden én beelden stil zullen staan bij het leven van de overledene.
96.	Muziek	Mooi en integer gedicht over de kracht van muziek bij afscheid en rouw. Het raakt, troost en herinnert. De meer algemene uitvaartmuziek, maar gelukkig ook steeds vaker nummers met hun eigen verhaal en betekenis. Dat ene liedje… die plek waar verdriet zich vaak zo veilig voelt.
97.	Geen woorden	Mijn allerbeste vrienden moesten afscheid nemen van hun dochter. In de periode voor en na haar overlijden ontvingen ze heel veel lieve kaartjes en berichtjes, die eigenlijk allemaal hetzelfde zeiden: ik heb geen woorden, ik weet niet wat ik moet zeggen, hier zijn geen woorden voor. Om al die mensen te bedanken vonden ze zelf echter zulke mooie woorden, dat ik hen

		gevraagd heb of ik die mocht lenen voor het schrijven van dit gedicht. Als hart onder de riem voor mensen die een groot verdriet moeten dragen, maar ook voor degenen die naar woorden zoeken, maar ze niet hebben. Soms is stilte een taal, die meer zegt dan je denkt. Je kunt dit gedicht ook gebruiken om als dankwoord voor te lezen namens de familie.
98.	Lief en leed	Liefde en pijn zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. In pijn voelt dat wat je verloren bent, het meest dichtbij en daarom klamp je je er vaak aan vast. Uit angst om anders ook de liefde kwijt te raken. Helen betekent misschien wel dat je die nabijheid heel langzamerhand ook steeds meer in de liefde gaat voelen, al zal de pijn van het gemis altijd bij je blijven. Vaak voel je dat weer even extra op bijzondere dagen en momenten. Dit gedicht is heel mooi om naar families te sturen op de eerste verjaardag van de overleden, maar ook te gebruiken bij een afscheidsplechtigheid. Dan moet je de regels ‘vandaag verjaar je, ik bewaar je’ vervangen door ‘daar bewaar ik onze liefde’.

Algemeen

2.	Je naam*	Algemeen gedicht: zolang je iemands naam blijft noemen, blijft diegene voor altijd dichtbij.
4.	Ik schrijf je vandaag…*	Brief aan iemand die je mist… over alles wat je nog zo graag had willen vertellen.
7.	Voor altijd in mijn hart*	Over het dichtbij zijn van iemand die je mist
14.	Bewaren	Geschreven voor een collega, die voor een naderend afscheid in eigen kring, woorden zocht om te vertellen hoeveel diegene voor haar betekende.
40.	Troostrijk	Hoe troost je iemand die rouwt? Hoe wil je het liefst getroost worden als je iemand mist? Mooi, algemeen gedicht over de kracht van troost, dat bijvoorbeeld als bemoediging kan worden voorgelezen aan het eind van een afscheidsplechtigheid.
66.	Alles	Geschreven voor een collega, die een gedicht zocht voor een familie die alles gewoon ‘best’ en ‘prima’ vond. Waar ‘alles’ altijd z’n gangetje ging, goed voelde en het leven vooral houvast vond in haar eigen vertrouwde ritme. Zo vertrouwd, dat ook minder mooie herinneringen vaak bescherming zochten onder die veilige paraplu van “het is zo ‘t is en het komt zo ’t komt”.
69.	Breekbaar	In de Japanse kunstvorm Kintsugi wordt gebroken aardewerk hersteld door de barsten niet te verdoezelen, maar te accentueren met een gouden laklaag. Dat zouden we ook wat meer met de littekens van het leven moeten doen... je niet schamen voor je kwetsbaarheid, maar het voldoende aandacht geven. Ook als die kwetsbaarheid 'rouw' heet. Een prachtig en symbolisch thema ook voor een herdenkingsdienst.
71.	Vergeet-je-niet	Er zijn veel mooie afscheidssymbolen, die we allemaal kennen en die vaak een rode draad door een afscheidsceremonie vormen. De regenboog, de vlinder, de zonnebloem, maar natuurlijk ook het kleine en bescheiden 'Vergeet-me-nietje'. Een prachtig en toepasselijk gedicht voor al die situaties waarin je wilt benadrukken dat iemand nooit, maar dan ook nooit vergeten wordt.

74.	Blijven	Steeds vaker kiezen nabestaanden voor een eigen persoonlijke locatie om samen afscheid te nemen, om daarna de overledene met slechts een paar mensen weg te brengen naar een crematorium of begraafplaats. De rest blijft achter en 'zwaait uit'. Daarover gaat dit gedicht.
76.	Kruimels	'When we lose someone we love, we must learn not to live without them, but to live with the love they leave behind'. Maar ja, hoe wáár ook, ga er maar aan staan, als juist die pijn van het gemis nog zo vers is. Daarover gaat het gedicht Kruimels. Kruimels van rouw, die je de rest van je leven ongetwijfeld overal zult blijven tegenkomen. Veeg ze niet op, maar laat ze meebewegen in alles wat je voelt, denkt en doet. Heel langzamerhand toveren ze een glimlach in je hart. Tenminste, zo voelde het voor mij.
77.	Tegen beter weten in	Rouwen doe je met je hele lijf, niet alleen met je gedachten. Rationeel weet je dat je iemand nooit meer zal zien, maar je lijf wil er nog niet aan. Dat blijft zoeken en hopen dat het niet waar is. Een eenzaam verdriet, waarin je makkelijk kunt verdwalen. Maar zoals in de loop van de dag de zon vaak door de mist heen breekt, heeft ook de liefde met de tijd steeds meer kracht om door je tranen heen te schijnen.
79.	Voorbijgangers	Hoe ons leven ook loopt, welke bagage er ook in onze rugzak zit, wat we meemaken, liefhebben, verliezen, vasthouden of los proberen te laten... één ding is zeker, we gaan allemaal voorbij. Een gedicht dat vol eenvoud stilstaat bij de dood, maar ook bij de liefde. Mooi om voor te lezen aan het begin, einde of tijdens een afscheidsplechtigheid of herdenkingsbijeenkomst. Als bemoediging, troost of zomaar met elkaar een moment van reflectie… dat we allemaal 'onderweg' zijn en moeten proberen de mooie dingen van het leven te blijven zien en die heel erg te koesteren.
94.	De wandelaar	"Het is niet de weg die je gaat, maar het spoor wat je erop achterlaat". Een van de abonnees mailde me deze mooie woorden, die ze regelmatig gebruikt bij een afscheid. Of ik er een gedicht over wilde schrijven. En zo ontstond *De wandelaar*. Mooi en eenvoudig gedicht als metafoor voor de levensreis en helemaal als de overledene graag en veel wandelde. Met een onverwacht, maar hopelijk ook liefdevol en troostend einde.
95.	Foto's	Foto's zijn herinneringen die voor altijd blijven vertellen. Over jou, over ons en over alles van het voorbij. Ze zijn tastbaar, je kunt ernaar kijken en door je handen laten gaan. Tijdens een afscheid zijn ze vaak een prachtige aanvulling op alles wat er wordt verteld over degene die gemist wordt. Dit gedicht is een mooie inleiding op het tonen van foto's of als slot van een welkom. waarin gezegd wordt dat we met muziek, woorden én beelden stil zullen staan bij het leven van de overledene.

Asverstrooiing

43.	Gesprek	Speciaal gedicht om te gebruiken bij een asverstrooiing. Het vertelt over het gemis dat wordt meegedragen en hoe iemand op deze plek (opnieuw) in liefde wordt losgelaten.

Baby/kind - overlijden

1.	Lang zal je leven*	Verdriet om het gemis van een baby/kindje. Op verzoek van de ouders geschreven voor de dag van de eerste verjaardag.

23.	Vlinderlicht	Geschreven voor Wereldlichtjesdag en daarmee voor iedereen die afscheid heeft moeten nemen van een kind, hoe oud of jong ook.
48.	Voor altijd klein	Afscheid van een (stil geboren) baby of klein kind. Een verdriet waar eigenlijk geen woorden voor zijn.
83.	Ergens nergens overal	Zo'n gedicht waarvan je hoopt dat je het nooit hoeft te gebruiken. Want hoe geef je woorden aan het verlies van een (jong) kind? Een ontzettend moeilijk gedicht om te schrijven. Niet alleen omdat elk woord te veel of juist te weinig voelt, maar ook omdat ik zelf moeder en oma ben en er bijna niet aan wil of kan denken wat er dan door je heen moet gaan.

Begraafplaats

29.	Bij het graf	Mooi gedicht om voor te lezen bij het graf bij een niet-kerkelijke uitvaart. Over hoe je nog regelmatig terug zult komen op deze bijzondere plek.
82.	Alle tijd	Net als kerken hebben ook begraafplaatsen vaak iets ingetogens. Een sfeer waar je stil van wordt en waar de tijd alle tijd heeft om te dromen en te herdenken. Een plek ook waar je waarschijnlijk vaak zult terugkomen. Dit gedicht vertelt over die sfeer en is mooi om voor te lezen bij het graf. Dat kan na een afscheidsplechtigheid zijn als je met elkaar naar de begraafplaats gaat, maar ook tijdens het bijzetten van een urn met een klein groepje dierbaren. De strofe 'waar jullie namen, weer liefdevol samen', kun je ook weglaten, als dat niet past bij de situatie. Het gedicht verandert daar niet door.

Beroepen en hobby's

86.	De zee	Geschreven voor het 'vaarwel' van een zeeman. Over de vrijheid van het water en hoe iemand uit het zicht, maar op een andere manier ook weer in het zicht vaart. Onder andere gebaseerd op de prachtige tekst van Henry van Dyke, 'Gone from my sight'.
87.	De stenen van de boerderij	Een mooie ode aan de boer en het boerenbestaan. Nuchter, hard werkend en het hart niet op de tong, als het om gevoelens gaat. Maar de stenen van de boerderij… zij weten meer dan ze vertellen. Dit gedicht kan op verzoek ook aangepast worden als het om het afscheid van een boerin gaat of als er nog iets extra's in benoemd moet worden.
94.	De wandelaar	"Het is niet de weg die je gaat, maar het spoor wat je erop achterlaat". Een van de abonnees mailde me deze mooie woorden, die ze regelmatig gebruikt bij een afscheid. Of ik er een gedicht over wilde schrijven. En zo ontstond *De wandelaar*. Mooi en eenvoudig gedicht als metafoor voor de levensreis en helemaal als de overledene graag en veel wandelde. Met een onverwacht, maar hopelijk ook liefdevol en troostend einde.
96.	Muziek	Mooi en integer gedicht over de kracht van muziek bij afscheid en rouw. Het raakt, troost en herinnert. De meer algemene uitvaartmuziek, maar gelukkig ook steeds vaker nummers met hun eigen verhaal en betekenis. Dat ene liedje… die plek waar verdriet zich vaak zo veilig voelt.

Bijzetten urn

82.	Alle tijd	Net als kerken hebben ook begraafplaatsen vaak iets ingetogens. Een sfeer waar je stil van wordt en waar de tijd alle tijd heeft om te dromen en te herdenken. Een plek ook waar je waarschijnlijk vaak zult terugkomen. Dit gedicht vertelt over die sfeer en is heel mooi om voor te lezen bij het graf. Na een afscheidsplechtigheid, als je met elkaar naar de begraafplaats gaat, maar ook tijdens het bijzetten van een urn met een klein groepje dierbaren. De strofe 'waar jullie namen, weer liefdevol samen', kun je ook weglaten, als dat niet past bij de situatie. Het gedicht verandert daar niet door.

Broers en zussen

64	Deeltijd	Bij een overlijden op latere leeftijd gaat vaak alle aandacht (begrijpelijk) uit naar het directe gezin eromheen, vaak de partner en de kinderen. Maar ook broers en zussen nemen afscheid van iemand die meestal al hun hele leven bij hen hoort. Zij verliezen een stukje van hun gedeelde jeugd en daarmee ook een stukje van zichzelf. Als er een fijne band was, is dit een heel mooi en passend gedicht om voor te lezen tijdens een afscheidsplechtigheid. Door de voorganger, maar nog mooier natuurlijk door broers of zussen zelf.
93.	Veldboeket	Mooi gedicht voor een afscheid binnen een samengesteld gezin of familie. Iedereen neemt afscheid op zijn of haar eigen manier, maar juist zo ontstaat een bijzonder veldboeket van rouw... op verschillende plekken geplukt, veel verschillende soorten en kleuren, maar allemaal samen in een vaas vol kwetsbaarheid. Te gebruiken als er veel liefde was (je kunt 'kwetsbaar' dan veranderen in 'prachtig'), maar zeker ook in situaties die minder vanzelfsprekend zijn. Misschien mooi om ook daadwerkelijk een kleurrijk veldboeket bij de overledene te zetten, waar iedereen een eigen bloem voor heeft meegenomen. Muziektip 'The Family Tree' van Venice.

Coronatijd

15.	Gebroken wit* (online gratis)	Speciaal geschreven om te gebruiken tijdens een afscheid in ‘Corona-tijd’. Het benadrukt op een integere manier dat we ondanks de ‘afstand’ in liefde verbonden zijn.
27.	Schrale troost* (online gratis)	Speciaal geschreven voor nabestaanden die in 2020/2021 afscheid hebben moeten nemen in te kleine kring, vanwege de RIVM voorschriften omtrent corona.

Dementie

6.	Twee oude bomen*	Als twee mensen al een leven lang samen zijn en een van de partners overlijdt. In dit gedicht kun je ‘oude’ ook door ‘mooie’ vervangen. Op verzoek kan ik dit gedicht aanpassen. Bv. als ook de laatste partner overlijdt, als er sprake was van dementie… bel me gerust!
19.	Voor ik het vergeet…	Afscheid nemen van iemand met dementie.
71.	Vergeet-je-niet	Er zijn veel mooie afscheidssymbolen, die we allemaal kennen en die vaak een rode draad door een afscheidsceremonie vormen. De regenboog, de vlinder, de zonnebloem, maar natuurlijk ook het kleine en bescheiden 'Vergeet-me-nietje'. Een prachtig en toepasselijk gedicht voor al die situaties waarin je wilt benadrukken dat iemand nooit, maar dan ook nooit vergeten wordt.

Eenzame uitvaart

44.	Vandaag	Helaas sterven er ook in Nederland nog regelmatig mensen in eenzaamheid. Omdat er geen familie is of omdat niemand in de omgeving de uitvaart op zich kan of wil nemen. De woorden uit dit gedicht kunnen bij zo'n afscheid op een integere manier toch troost en respect geven.

Euthanasie

36.	Maar toch…	Gedicht dat ingaat op een overlijden na euthanasie. Als je het moment van afscheid nemen van tevoren weet, is er een heel bewust vóór en na.

Familie

93.	Veldboeket	Mooi gedicht voor een afscheid binnen een samengesteld gezin of familie. Iedereen neemt afscheid op zijn of haar eigen manier, maar juist zo ontstaat een bijzonder veldboeket van rouw... op verschillende plekken geplukt, veel verschillende soorten en kleuren, maar allemaal samen in een vaas vol kwetsbaarheid. Te gebruiken als er veel liefde was (je kunt 'kwetsbaar' dan veranderen in 'prachtig'), maar zeker ook in situaties die minder vanzelfsprekend zijn. Misschien mooi om ook daadwerkelijk een kleurrijk veldboeket bij de overledene te zetten, waar iedereen een eigen bloem voor heeft meegenomen. Muziektip 'The Family Tree' van Venice.

Geen makkelijk leven

11.	Rust	Rust als metafoor voor hemel… geschreven voor iemand die een moeilijk en niet vanzelfsprekend leven heeft gehad.
26.	Als…	Te gebruiken bij het afscheid van iemand die het mentaal heel moeilijk heeft gehad en waarbij je als nabestaande wel álles had willen doen om diegene weer een beetje zon in het leven terug te geven. Soms is liefde echter ontoereikend en dat ligt niet aan jou.
72.	Stenen	We dragen stenen mee als mensen. Allemaal. Meestal zijn ze prima te dragen, al struikelen we er regelmatig over. Maar soms zijn ze té zwaar. Dit gedicht troost door in alle eerlijkheid te benoemen, dat dat niet betekent dat we tekort zijn geschoten als medemens, al kan dat soms wel zo voelen.

Geloof en religie

67.	Alleen zo…	Soms zijn er uitvaarten waarbij religie zeker een rol speelt, maar het instituut kerk veel minder. Dit gedicht schreef ik - op verzoek van een abonnee - voor het afscheid van een katholieke vrouw, voor wie naastenliefde de kern was van haar geloof. Betrokken en empathisch en altijd een luisterend oor, een toegestoken hand en een gouden hart voor iedereen die dat nodig had. 'Alleen zo' kon zij bestaan. Ook mooi om te gebruiken bij het aansteken van kaarsen en het daarbij symbolisch doorgeven van de 'liefde' van de overledene, waarbij 'zij' natuurlijk altijd vervangen kan worden door 'hij'.

Herdenken

4.	Ik schrijf je vandaag…*	Brief aan iemand die je mist… over alles wat je nog zo graag had willen vertellen. Uit de bundel: Ik mis je in alle kleuren.

23.	Vlinderlicht	Geschreven voor Wereldlichtjesdag en daarmee voor iedereen die afscheid heeft moeten nemen van een kind, hoe oud of jong ook.
25.	Dapper	Gedicht over verbinding, ook mooi om te gebruiken tijdens een herdenking. Verbinding met elkaar en verbinding met degene die je mist. Over de moed om je verdriet toe te durven laten.
28.	Echo	Gedicht om een jaar na het overlijden aan families te geven, die jij begeleid hebt bij het afscheid.
41.	Ik rouw van jou	Liefde en verdriet zijn vaak twee kanten van dezelfde medaille… daarover gaat dit gedicht. Mooi om bijvoorbeeld te gebruiken bij een herdenking of een afscheid waar niet alleen veel verdriet, maar ook veel liefde is.
50.	Om ons heen	Mooi om voor te lezen aan het begin van een herdenkingsdienst voor nabestaanden, waar het verdriet niet alleen op de eerste rijen zit, maar de hele aula vult. Een soort verbond van kwetsbaarheid dat voor iedereen voelbaar is.
58.	Tijd	Op verzoek geschreven voor een herdenking rondom het thema ‘tijd’. Tijd van komen en van gaan, tijd heelt (of niet) en het tijdloze van liefde en rouw. Maar vandaag vooral… tijd voor jou.
60.	Stil	Mooi gedicht om voor te lezen op Wereldlichtjesdag. Over het lint van licht en liefde en het noemen van de namen van de kinderen die gemist worden. Maar vooral om met elkaar even stil te staan, net als de rest van de wereld.
69.	Breekbaar	In de Japanse kunstvorm Kintsugi wordt gebroken aardewerk hersteld door de barsten niet te verdoezelen, maar te accentueren met een gouden laklaag. Dat zouden we ook wat meer met de littekens van het leven moeten doen... je niet schamen voor je kwetsbaarheid, maar het voldoende aandacht geven. Ook als die kwetsbaarheid 'rouw' heet. Een prachtig en symbolisch thema ook voor een herdenkingsdienst.
70.	Soms	Voor een klein stukje nazorg, dat we ongetwijfeld allemaal af en toe geven. Over die lege plek, die je eigenlijk helemaal niet op wílt vullen, omdat de persoon die gemist wordt juist daar vaak nog zo dichtbij voelt. Ook mooi om voor te lezen tijdens een herdenking of een jaar na overlijden aan de familie te geven.
71.	Vergeet-je-niet	Er zijn veel mooie afscheidssymbolen, die we allemaal kennen en die vaak een rode draad door een afscheidsceremonie vormen. De regenboog, de vlinder, de zonnebloem, maar natuurlijk ook het kleine en bescheiden 'Vergeet-me-nietje'. Een prachtig en toepasselijk gedicht voor al die situaties waarin je wilt benadrukken dat iemand nooit, maar dan ook nooit vergeten wordt.
76.	Kruimels	‘When we lose someone we love, we must not learn to live without them, but to live with the love they leave behind’. Maar ja, hoe wáár ook, ga er maar aan staan, als juist die pijn van het gemis nog zo vers is. Daarover gaat het gedicht Kruimels. Kruimels van rouw, die je de rest van je leven ongetwijfeld overal zult blijven tegenkomen. Veeg ze niet op, maar laat ze meebewegen in alles wat je voelt, denkt en doet. Heel langzamerhand toveren ze een glimlach in je hart. Tenminste, zo voelde het voor mij.

77.	Tegen beter weten in	Rouwen doe je met je hele lijf, niet alleen met je gedachten. Rationeel weet je dat je iemand nooit meer zal zien, maar je lijf wil er nog niet aan. Dat blijft zoeken en hopen dat het niet waar is. Een eenzaam verdriet, waarin je makkelijk kunt verdwalen. Maar zoals in de loop van de dag de zon vaak door de mist heen breekt, heeft ook de liefde met de tijd steeds meer kracht om door je tranen heen te schijnen.
79.	Voorbijgangers	Hoe ons leven ook loopt, welke bagage er ook in onze rugzak zit, wat we meemaken, liefhebben, verliezen, vasthouden of los proberen te laten... één ding is zeker, we gaan allemaal voorbij. Een gedicht dat vol eenvoud stilstaat bij de dood, maar ook bij de liefde. Mooi om voor te lezen aan het begin, einde of tijdens een afscheidsplechtigheid of herdenkingsbijeenkomst. Als bemoediging, troost of zomaar met elkaar een moment van reflectie… dat we allemaal 'onderweg' zijn en moeten proberen de mooie dingen van het leven te blijven zien en die heel erg te koesteren.
80.	Let it be	Rouw is een pijn waar geen oplossing voor is, net als sommige andere vormen van stil en diep verdriet. Vecht er niet tegen, maar beweeg mee en vertrouw erop dat de tijd haar armen om je heen slaat en ook jouw tranen hun weg vinden naar zee. Ook dit gedicht is misschien mooi om als bemoediging mee te geven aan het eind van een plechtigheid.
90.	Vlinders	Mooi gedicht over de vlinder: voor veel mensen een teken dat degene die je mist nabij is. Ook verdriet kan vlinders in je buik geven… vlinders van rouw. Omdat liefde en pijn vaak meer dan wat dan ook bij elkaar horen.
91.	Rouwmantel	Gedicht over hoe rouwverdriet zich verweeft in ons bestaan, een prachtige metafoor van rouwdeskundige Riet Fiddelaers-Jaspers. Als een vertrouwde jas die voor altijd aan de kapstok van je leven hangt. Met rafels rouw en zakken vol herinnering, maar gelukkig ook vaak met gouden draden van liefde. Mooi om te gebruiken als 'rode draad' bij een herdenking, een bemoediging aan het einde van een plechtigheid of een afscheid rondom de symboliek van de vlinder.
96.	Muziek	Mooi en integer gedicht over de kracht van muziek bij afscheid en rouw. Het raakt, troost en herinnert. De meer algemene uitvaartmuziek, maar gelukkig ook steeds vaker nummers met hun eigen verhaal en betekenis. Dat ene liedje… die plek waar verdriet zich vaak zo veilig voelt.
98.	Lief en leed	Liefde en pijn zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. In pijn voelt dat wat je verloren bent, het meest dichtbij en daarom klamp je je er vaak aan vast. Uit angst om anders ook de liefde kwijt te raken. Helen betekent misschien wel dat je die nabijheid heel langzamerhand ook steeds meer in de liefde gaat voelen, al zal de pijn van het gemis altijd bij je blijven. Vaak voel je dat weer even extra op bijzondere dagen en momenten. Dit gedicht is heel mooi om naar families te sturen op de eerste verjaardag van de overleden, maar ook te gebruiken bij een afscheidsplechtigheid. Dan moet je de regels 'vandaag verjaar je, ik bewaar je' vervangen door 'daar bewaar ik onze liefde'.

<u>Kaarsjes aansteken</u>

10.	Licht	Aansteken van kaarsen (voor jongeren en volwassenen)
13.	Lichtpuntje	Voor jonge kinderen. Heel eenvoudig en troostrijk kindergedichtje over het aansteken van een kaarsje, dat vertelt dat je straks ook weer blij mag zijn.

53.	Woorden	Soms zegt de eenvoud van een lichtje meer dan heel veel woorden. Hoe iemand die je mist op een bepaalde manier toch verder blijft schijnen in een wereld waarin je voor even geen uitzicht meer hebt.
67.	Alleen zo…	Soms zijn er uitvaarten waarbij religie zeker een rol speelt, maar het instituut kerk veel minder. Dit gedicht schreef ik voor het afscheid van een katholieke vrouw, voor wie naastenliefde de kern was van haar geloof. Betrokken en empathisch en altijd een luisterend oor en een toegestoken hand voor iedereen die dat nodig had. 'Alleen zo' kon zij bestaan. Ook te gebruiken bij het aansteken van kaarsen en het symbolisch doorgeven van de 'liefde' van de overledene, waarbij 'zij' natuurlijk altijd vervangen kan worden door 'hij'.
81.	Nooit voorbij	Het aansteken van kaarsjes met een doorgeefkaars is vaak een mooi ritueel aan het begin van een afscheidsplechtigheid. Ontroerend van eenvoud, maar met een grote en belangrijke symboliek... het doorgeven van iemands liefde aan degenen die achterblijven. Want dat is volgens Manu Keirse de kern van het sterven: 'verhuizen van de wereld naar het hart van de mensen die van je houden'. Dit gedicht leent zich prachtig om voor te lezen tijdens dat ingetogen moment van het aansteken van de kaarsen.

Kerst

62.	Overal* (online gratis)	Lief kerstgedichtje om in december als troost naar families te sturen die jij dat jaar begeleid hebt. Je mag er eventueel ook een kaartje van laten maken (wel graag in dezelfde layout en mét bronvermelding). Let op: dit gedicht is niet per post te bestellen!

Kinderen en rouw

13.	Lichtpuntje	Voor jonge kinderen. Heel eenvoudig en troostrijk kindergedichtje over het aansteken van een kaarsje, dat vertelt dat je straks ook weer blij mag zijn.
32.	Bellenpost	Gedicht voor de kleintjes, dat heel mooi past bij het 'ritueel' van het bellenblazen, dat vaak gebruikt wordt om jonge kinderen op een wat speelse manier bij een afscheid te betrekken. Kusjes blazen naar degene die je mist.
51.	Verdriet	Geschreven voor twee kinderen van 9 en 12 die afscheid moesten nemen van hun moeder. Om voor te lezen tijdens de dag van de afscheidsdienst. Want zo'n dag wil je toch niet? Zo'n dag wil zichzelf niet eens…
57.	Verdriet in een doosje	Lief gedichtje over verdriet. Sommige kinderen zijn daar heel open over, anderen vinden het spannend en lopen er liever voor weg. Net als wijzelf soms. Misschien helpt het maken of kopen van een 'tranendoosje', dat ze zelf kunnen kleuren of versieren. Met een groot vel papier waaruit ze tranen kunnen knippen. En dan zelf bepalen wanneer het doosje dicht blijft of open mag en hoeveel tranen erin komen. De ene dag misschien wat meer dan de andere. Maar het doosje blijft bij ze horen, net als degene die ze missen.
61.	Tovertranen	Om aan kinderen uit te leggen dat het heel fijn kan zijn om je tranen samen met iemand anders te huilen. Dicht bij elkaar en niks hoeven zeggen. Tovertranen noem ik ze.

Laatste levensfase

78. Hou vast

Als iemand weet dat hij of zij niet lang meer te leven heeft, hoe leef je dan je dagen en waarin vind je houvast? Een kennis vertelde dat ze samen met haar ernstig zieke partner, elke dag minimaal één pareltje zocht, dat - hoe klein ook - voor even een glimlach op haar gezicht toverde. Als een knuffel zonder woorden. Mooi gedicht om voor te lezen of weg te geven bij een naderend overlijden.

Nazorg (kijk ook bij de categorie Rouwen)

70. Soms

Voor een klein stukje nazorg, dat we ongetwijfeld allemaal af en toe geven. Over die lege plek, die je eigenlijk helemaal niet op wílt vullen, omdat de persoon die gemist wordt juist daar vaak nog zo dichtbij voelt. Ook mooi om voor te lezen tijdens een herdenking of een jaar na overlijden aan de familie te geven.

77. Tegen beter weten in

Rouwen doe je met je hele lijf, niet alleen met je gedachten. Rationeel weet je dat je iemand nooit meer zal zien, maar je lijf wil er nog niet aan. Dat blijft zoeken en hopen dat het niet waar is. Een eenzaam verdriet, waarin je makkelijk kunt verdwalen. Maar zoals in de loop van de dag de zon vaak door de mist heen breekt, heeft ook de liefde met de tijd steeds meer kracht om door je tranen heen te schijnen.

80. Let it be

Rouw is een pijn waar geen oplossing voor is, net als sommige andere vormen van stil en diep verdriet. Vecht er niet tegen, maar beweeg mee en vertrouw erop dat de tijd haar armen om je heen slaat en je tranen de weg vinden naar zee. Troostend gedicht dat misschien ook mooi is om als bemoediging mee te geven aan het eind van een plechtigheid.

91. Rouwmantel

Gedicht over hoe rouwverdriet zich verweeft in ons bestaan, een prachtige metafoor van rouwdeskundige Riet Fiddelaers-Jaspers. Als een vertrouwde jas die voor altijd aan de kapstok van je leven hangt. Met rafels rouw en zakken vol herinnering, maar gelukkig ook vaak met gouden draden van liefde. Mooi om te gebruiken als ‘rode draad’ bij een herdenking, een bemoediging aan het einde van een plechtigheid of een afscheid rondom de symboliek van de vlinder.

98. Lief en leed

Liefde en pijn zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. In pijn voelt dat wat je verloren bent, het meest dichtbij en daarom klamp je je er vaak aan vast. Uit angst om anders ook de liefde kwijt te raken. Helen betekent misschien wel dat je die nabijheid heel langzamerhand ook steeds meer in de liefde gaat voelen, al zal de pijn van het gemis altijd bij je blijven. Vaak voel je dat weer even extra op bijzondere dagen en momenten. Dit gedicht is heel mooi om naar families te sturen op de eerste verjaardag van de overleden, maar ook te gebruiken bij een afscheidsplechtigheid. Dan moet je de regels ‘vandaag verjaar je, ik bewaar je’ vervangen door ‘daar bewaar ik onze liefde’.

Onverwacht afscheid en groot verdriet

21. Troost*
(online gratis)

Gedicht voor een totaal onverwacht of veel te vroeg afscheid dat mensen ontredderd van verdriet achterlaat en waar bijna geen woorden van troost te vinden zijn. Het spreekt de hoop uit, dat ook in het intense verlangen naar degene die je mist misschien een vorm van troost schuilt.

42.	Die dag	Als het afscheid totaal onverwacht komt en veel te vroeg. Die dag dat je lach nooit meer hetzelfde als vroeger zal zijn. Gedicht over het benoemen van intens verdriet en gemis, met toch aan het eind weer dat vleugje lichtheid, dat zich er altijd weer tussen weet te wurmen als ik aan het schrijven ben.
45.	Nu	'*Voor altijd in je hart*', '*bewaren in je herinneringen*', '*loslaten in liefde'*… allerlei mooie (en ware) woorden als troost bij verlies. Maar vooral als het afscheid nog heel pril is, voelt degene die je mist soms juist veel dichterbij in je pijn en je tranen. Soms troost het meer om juist dat te benoemen.
52.	Verdwaald	Soms is er zo'n ondragelijk groot verdriet, dat er bijna geen woorden van troost te vinden zijn. Dan kun je het alleen maar heel voorzichtig een naam geven.
59.	Waarom?	Een collega, die twee kinderen bij een auto-ongeluk verloor, beschreef de zware pijn van haar nabestaan met de woorden "ik moet het antwoord leven op iets wat nooit had mogen gebeuren." Voor haar en voor alle andere mensen die van de ene op de andere dag met een bijna ondraaglijk groot verdriet te maken krijgen, schreef ik dit gedicht.
83.	Ergens nergens overal	Zo'n gedicht waarvan je hoopt dat je het nooit hoeft te gebruiken. Want hoe geef je woorden aan het verlies van een (jong) kind? Een ontzettend moeilijk gedicht om te schrijven. Niet alleen omdat elk woord te veel of juist te weinig voelt, maar ook omdat ik zelf moeder en oma ben en er bijna niet aan wil of kan denken wat er dan door je heen moet gaan. Dit gedicht is met een kleine aanpassing ook te gebruiken voor ander groot verlies.
97.	Geen woorden	Mijn allerbeste vrienden moesten afscheid nemen van hun dochter. In de periode voor en na haar overlijden ontvingen ze heel veel lieve kaartjes en berichtjes, die eigenlijk allemaal hetzelfde zeiden: ik heb geen woorden, ik weet niet wat ik moet zeggen, hier zijn geen woorden voor. Om al die mensen te bedanken vonden ze zelf echter zulke mooie woorden, dat ik hen gevraagd heb of ik die mocht lenen voor het schrijven van dit gedicht. Als hart onder de riem voor mensen die een groot verdriet moeten dragen, maar ook voor degenen die naar woorden zoeken, maar ze niet hebben. Soms is stilte een taal, die meer zegt dan je denkt. Je kunt dit gedicht ook gebruiken om als dankwoord voor te lezen namens de familie.

<u>Opbaren</u>

18.	Liefde	Voor het moment van sluiten van de kist, maar ook heel mooi te gebruiken bij het meer algemene thema van afscheid nemen en 'iets afsluiten, maar niet kwijtraken'.
34.	Lint van Liefde	Gedicht voor bij het lintenritueel. Over loslaten, maar toch verbonden blijven. Elk op zijn of haar eigen manier en in een zelfgekozen kleur.
84.	Wade	Het omwikkelen van een overledene in zachte en duurzame stof, gebeurt altijd met heel veel liefde en respect. Een soort teder en laatste 'wel-te-rusten'. Ook kun je er voor kiezen de wade elke dag iets meer te sluiten. Een ritueel dat van zichzelf al heel troostend is en eigenlijk geen woorden nodig heeft. Daarover gaat dit gedicht.

Oudere mensen

3.	Opa*	Een liefdevol ‘dank je wel voor alles’ voor een ouder iemand van wie je afscheid moet nemen (opa is te veranderen in oma, papa, mama etc.).
6.	Twee oude bomen*	Als twee mensen al een leven lang samen zijn en een van de partners overlijdt. In dit gedicht kun je ‘oude’ ook door ‘mooie’ vervangen. Op verzoek kan ik dit gedicht aanpassen. Bv. als ook de laatste partner overlijdt, als er sprake was van dementie… bel me gerust!
12.	Samen	Geschreven voor een echtpaar dat altijd alles samendeed. Een ‘samen’ dat door dementie en overlijden verleden tijd is, maar - op een andere manier – misschien wel altijd zal voortbestaan. Met een kleine aanpassing ook te gebruiken bij andere vormen van samen zijn.
54.	Stille liefde	We herkennen het vast allemaal. De verhalen van vroeger over die zogenaamde ‘stille’ generatie, voor wie het niet gewoon was om over je gevoel te praten. Hard werken, plichtsgetrouw en ‘niet klagen, maar dragen’. En toch sijpelde de liefde er vaak stil en zonder woorden op haar eigen manier tussendoor. Zoals alleen de liefde dat kan.
64	Deeltijd	Bij een overlijden op latere leeftijd gaat vaak alle aandacht (begrijpelijk) uit naar het directe gezin eromheen, vaak de partner en de kinderen. Maar ook broers en zussen nemen afscheid van iemand die meestal al hun hele leven bij hen hoort. Zij verliezen een stukje van hun gedeelde jeugd en daarmee ook een stukje van zichzelf. Als er een fijne band was, is dit een heel mooi en passend gedicht om voor te lezen tijdens een afscheidsplechtigheid. Door de voorganger, maar nog mooier natuurlijk door broers of zussen zelf.
66.	Alles	Geschreven voor een collega, die een gedicht zocht voor een familie die alles gewoon ‘best’ en ‘prima’ vond. Waar ‘alles’ altijd z’n gangetje ging, goed voelde en het leven vooral houvast vond in haar eigen vertrouwde ritme. Zo vertrouwd, dat ook minder mooie herinneringen vaak bescherming zochten onder die veilige paraplu van “het is zo ‘t is en het komt zo ’t komt”.
75.	Dag mam	‘Dag mam’, een zinnetje waar iedereen ongetwijfeld zijn of haar eigen gevoelens bij heeft. Soms kan het zelfs binnen één gezin een andere lading hebben. Bij het schrijven van dit gedicht over het afscheid van een moeder, wurmden deze woorden zich er steeds weer tussen. Wat heb ik het vaak gezegd en gehoord, als dochter, maar ook als moeder.
92.	Verstild	Als een mantelzorger overlijdt, krijg je als nabestaande, naast je eigen verdriet om het gemis, vaak ook nog te maken met de zorgtaken voor een ander. Een vaak pittige opgave, waarbij rouw soms onbewust het onderspit delft en verstilt. Maar ook rouw heeft aandacht nodig, als is het slechts af en toe en in kleine dingen. Eenvoudig gedicht ter bemoediging aan het begin of einde van een afscheidsplechtigheid.

Ouders

22.	Kind toch…	Afscheid nemen van je laatste ouder en daarmee vaak ook van die beschermende paraplu, die er je hele leven is geweest. Nu moet je voortaan een arm om jezelf heenslaan…

75.	Dag mam	‘Dag mam’, een zinnetje waar iedereen ongetwijfeld zijn of haar eigen gevoelens bij heeft. Soms kan het zelfs binnen één gezin een andere lading hebben. Bij het schrijven van dit gedicht over het afscheid van een moeder, wurmden deze woorden zich er steeds weer tussen. Wat heb ik het vaak gezegd en gehoord, als dochter, maar ook als moeder.

Overig

89.	Dichtbij	Met dit gedicht kun je nabestaanden die door omstandigheden alleen op afstand kunnen meekijken met het afscheid, toch een warm gevoel van welkom en nabijheid geven. Helemaal als je tijdens het voorlezen van het gedicht af en toe even in de livestream camera kijkt!
92.	Verstild	Als een mantelzorger overlijdt, krijg je als nabestaande, naast je eigen verdriet om het gemis, vaak ook nog te maken met de zorgtaken voor een ander. Een vaak pittige opgave, waarbij rouw soms onbewust het onderspit delft en verstilt. Maar ook rouw heeft aandacht nodig, als is het slechts af en toe en in kleine dingen. Eenvoudig gedicht ter bemoediging aan het begin of einde van een afscheidsplechtigheid.

Partners

85.	Stil gedicht	Vanzelfsprekend… voor veel mensen is het dat juist niet, zélf spreken bij een afscheid. Een mooi en eenvoudig gedicht om tijdens de plechtigheid voor te lezen namens een partner. Het vertelt over hoe je juist in de gewone en kleine alledaagse dingen van het samen zijn, de ander zo tegenkomt en mist. Het besef van ‘nooit meer’ is haast niet te bevatten. Tip: mocht een partner het uiteindelijk toch graag zelf willen voorlezen, dan kan ik het gedicht aan het begin én einde een klein beetje aanpassen. Neem in dat geval gerust even contact op!

Rouwen

4.	Ik schrijf je vandaag…*	Brief aan iemand die je mist… over alles wat je nog zo graag had willen vertellen.
24.	Nabestaan	Lief en eenvoudig gedicht over het verdergaan na verlies.
30.	Een lijntje naar de hemel	Rouw als een kettinkje om je hals, met om en om schakels van liefde en verdriet en een klein gouden slotje, dat je zelf open en dicht kunt doen. Was het maar zo eenvoudig…
31.	Bezoek	N.a.v. de prachtige column ‘Meneer Rouw’ van Joost Prinsen over het verlies van zijn vrouw Emma. Ook *Bezoek* gaat over die ongenode gast, die soms zomaar onverwacht opeens weer bij je aan de keukentafel kan komen zitten, maar met wie het soms - ondanks alles - toch fijn praten kan zijn.
37.	Met vallen en opstaan	Rouw heeft twee gezichten, die elkaar om de beurt aankijken. Dan weer sterk en doorgaan en dan vaak opeens ook weer zo eenzaam en alleen. Eerlijk gedicht over de grillige pijn van gemis.
41.	Ik rouw van jou	Liefde en verdriet zijn vaak twee kanten van dezelfde medaille… daarover gaat dit gedicht. Mooi om bijvoorbeeld te gebruiken bij een herdenking of een afscheid waar niet alleen veel verdriet, maar ook veel liefde is.

65.	Schipperen* (online gratis)	Rouwen is roeien met de riemen die je hebt. De ene is gericht op je verdriet, de ander helpt om weer door en verder. Beide heb je ze nodig om vooruit te komen. In het begin draai je meestal alleen maar rondjes en zoek je houvast bij wat jou het beste ligt. Het moment dat je voelt dat je wilt gaan bijsturen, komt vanzelf. Maar beide blijven ze belangrijk… ook het missen hoort voorgoed bij jou.
71.	Vergeet-je-niet	Er zijn veel mooie afscheidssymbolen, die we allemaal kennen en die vaak een rode draad door een afscheidsceremonie vormen. De regenboog, de vlinder, de zonnebloem, maar natuurlijk ook het kleine en bescheiden 'Vergeet-me-nietje'. Een prachtig en toepasselijk gedicht voor al die situaties waarin je wilt benadrukken dat iemand nooit, maar dan ook nooit vergeten wordt.
76.	Kruimels	'When we lose someone we love, we must learn not to live without them, but to live with the love they leave behind'. Maar ja, hoe wáár ook, ga er maar aan staan, als juist die pijn van het gemis nog zo vers is. Daarover gaat het gedicht Kruimels. Kruimels van rouw, die je de rest van je leven ongetwijfeld overal zult blijven tegenkomen. Veeg ze niet op, maar laat ze meebewegen in alles wat je voelt, denkt en doet. Heel langzamerhand toveren ze een glimlach in je hart. Tenminste, zo voelde het voor mij.
77.	Tegen beter weten in	Rouwen doe je met je hele lijf, niet alleen met je gedachten. Rationeel weet je dat je iemand nooit meer zal zien, maar je lijf wil er nog niet aan. Dat blijft zoeken en hopen dat het niet waar is. Een eenzaam verdriet, waarin je makkelijk kunt verdwalen. Maar zoals in de loop van de dag de zon vaak door de mist heen breekt, heeft ook de liefde met de tijd steeds meer kracht om door je tranen heen te schijnen.
80.	Let it be	Rouw is een pijn waar geen oplossing voor is, net als sommige andere vormen van stil en diep verdriet. Vecht er niet tegen, maar beweeg mee en vertrouw erop dat de tijd haar armen om je heen slaat en ook jouw tranen hun weg vinden naar zee. Ook dit gedicht is misschien mooi om als bemoediging mee te geven aan het eind van een plechtigheid.
90.	Vlinders	Mooi gedicht over de vlinder: voor veel mensen een teken dat degene die je mist nabij is. Ook verdriet kan vlinders in je buik geven… vlinders van rouw. Omdat liefde en pijn vaak meer dan wat dan ook bij elkaar horen.
91.	Rouwmantel	Gedicht over hoe rouwverdriet zich verweeft in ons bestaan, een prachtige metafoor van rouwdeskundige Riet Fiddelaers-Jaspers. Als een vertrouwde jas die voor altijd aan de kapstok van je leven hangt. Met rafels rouw en zakken vol herinnering, maar gelukkig ook vaak met gouden draden van liefde. Mooi om te gebruiken als 'rode draad' bij een herdenking, een bemoediging aan het einde van een plechtigheid of een afscheid rondom de symboliek van de vlinder.
92.	Verstild	Als een mantelzorger overlijdt, krijg je als nabestaande, naast je eigen verdriet om het gemis, vaak ook nog te maken met de zorgtaken voor een ander. Een vaak pittige opgave, waarbij rouw soms onbewust het onderspit delft en verstilt. Maar ook rouw heeft aandacht nodig, als is het slechts af en toe en in kleine dingen. Eenvoudig gedicht ter bemoediging aan het begin of einde van een afscheidsplechtigheid.

98.	Lief en leed	Liefde en pijn zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. In pijn voelt dat wat je verloren bent, het meest dichtbij en daarom klamp je je er vaak aan vast. Uit angst om anders ook de liefde kwijt te raken. Helen betekent misschien wel dat je die nabijheid heel langzamerhand ook steeds meer in de liefde gaat voelen, al zal de pijn van het gemis altijd bij je blijven. Vaak voel je dat weer even extra op bijzondere dagen en momenten. Dit gedicht is heel mooi om naar families te sturen op de eerste verjaardag van de overleden, maar ook te gebruiken bij een afscheidsplechtigheid. Dan moet je de regels 'vandaag verjaar je, ik bewaar je' vervangen door 'daar bewaar ik onze liefde'.

Symbolen en metaforen

63.	Regenboog	De regenboog is voor veel mensen een symbool voor hoop, troost en geluk. Als je hem ziet, word je vaak blij van binnen en heb je het gevoel dat hij speciaal voor jou schijnt. Mooi gedicht als de metafoor van de regenboog als een rode draad door een afscheidsplechtigheid loopt, maar ook in meer algemene zin. Dat gevoel dat het na donkerdagen, altijd weer licht wordt.
71.	Vergeet-je-niet	Er zijn veel mooie afscheidssymbolen, die we allemaal kennen en die vaak een rode draad door een afscheidsceremonie vormen. De regenboog, de vlinder, de zonnebloem, maar natuurlijk ook het bescheiden 'Vergeet-me-nietje'. Een prachtig en toepasselijk gedicht voor al die situaties waarin je wilt benadrukken dat iemand nooit, maar dan ook nooit vergeten wordt.
72.	Stenen	We dragen stenen mee als mensen. Allemaal. Meestal zijn ze prima te dragen, al struikelen we er regelmatig over. Maar soms zijn ze té zwaar. Dit gedicht troost door in alle eerlijkheid te benoemen, dat dat niet betekent dat we tekort zijn geschoten als medemens, al kan dat soms wel zo voelen.
90.	Vlinders	Mooi gedicht over de vlinder: voor veel mensen een teken dat degene die je mist nabij is. Ook verdriet kan vlinders in je buik geven… vlinders van rouw. Omdat liefde en pijn vaak meer dan wat dan ook bij elkaar horen.
91.	Rouwmantel	Gedicht over hoe rouwverdriet zich verweeft in ons bestaan, een prachtige metafoor van rouwdeskundige Riet Fiddelaers. Als een vertrouwde jas die voor altijd aan de kapstok van je leven hangt. Met rafels rouw en zakken vol herinnering, maar gelukkig ook vaak met gouden draden van liefde. Mooi om te gebruiken als 'rode draad' bij een herdenking, een bemoediging aan het einde van een plechtigheid of een afscheid met de symboliek van de vlinder.
96.	Muziek	Mooi en integer gedicht over de kracht van muziek bij afscheid en rouw. Het raakt, troost en herinnert. De meer algemene uitvaartmuziek, maar gelukkig ook steeds vaker nummers met hun eigen verhaal en betekenis. Dat ene liedje… die plek waar verdriet zich vaak zo veilig voelt.

Uitgeleide doen

47.	Dankbaar	Mooi gedicht om voor te lezen bij het moment dat een overledene een verpleeg- of verzorgingshuis verlaat en het personeel met een erehaag afscheid neemt. Het afscheid wordt benoemd, maar ook de dankbaarheid van de familie voor de liefdevolle zorg en aandacht van de medewerkers.
74.	Blijven	Steeds vaker kiezen nabestaanden voor een eigen persoonlijke locatie om samen afscheid te nemen, om daarna de overledene met slechts een paar mensen weg te brengen naar een crematorium of begraafplaats. De rest blijft achter en 'zwaait uit'. Daarover gaat dit gedicht.

Verstandelijk beperkten

68.	Ik mis je	Diverse abonnees vroegen me een gedicht te schrijven voor een afscheid van een verstandelijk beperkt iemand, waar veel medebewoners bij de uitvaart aanwezig zijn. Vol eenvoud, duidelijk, maar zeker niet kinderachtig was de opdracht. De dood en het gemis benoemen, maar ook hoe iemand dichtbij kan voelen als je af en toe aan hem of haar denkt.

Vieren van het leven

17.	Laten we toosten	Geschreven voor het afscheid van iemand, waarbij de familie een gedicht wilde om met elkaar te toosten op het leven. Luchtig, maar tegelijk respectvol, troostend en ontroerend.
73.	Levenslicht	Steeds vaker willen nabestaanden na afloop van een uitvaart met elkaar het glas heffen. Een afscheid waarbij, ondanks het verdriet om het gemis, juist ook het leven 'gevierd' wordt. Want leven en dood… ze horen bij elkaar.

Weinig liefde

20.	Mama	Gedicht dat te gebruiken is wanneer de relatie tussen kinderen en hun ouders niet vanzelfsprekend was en waarbij veel is misgegaan. Het doet recht aan zowel de ouders als de kinderen, zodat het afscheid hopelijk geen omkijken in wrok wordt, maar ruimte geeft om verder te kunnen.
39.	Bron	Afscheid nemen als je elkaar al jaren niet meer ziet en er weinig liefde meer is… hoe doe je dat? Zonder met een vinger te wijzen of te kwetsen, maar respectvol naar zowel de nabestaanden als de overledene. Over het verdwalen van liefde en het zoeken naar … ja, naar wat?
46.	Missen	Als er al jaren geen contact meer is, kan het afscheid verwarrend zijn. Verdriet, boosheid, spijt, onzekerheid… gaat dat samen met iemand missen? Een eerlijk gedicht met oprechte vragen, maar juist daardoor ook troostend.

Zelfdoding

5.	Machteloos*	Gedicht over vragen en emoties rondom zelfdoding.
26.	Als…	Te gebruiken bij het afscheid van iemand die het mentaal heel moeilijk heeft gehad en waarbij je als nabestaande wel álles had willen doen om diegene weer een beetje zon in het leven terug te geven. Soms is liefde echter ontoereikend en dat ligt niet aan jou.
56.	Dans met mij	Voor een moeder wiens 21-jarige dochter een einde aan haar leven maakte. Intens verdriet, vol machteloosheid. En schuldgevoel. Onterecht, maar zo begrijpelijk. Alleen nog samen zijn in je gedachten…. kom dans met mij.
72.	Stenen	We dragen stenen mee als mensen. Allemaal. Meestal zijn ze prima te dragen, al struikelen we er regelmatig over. Maar soms zijn ze té zwaar. Dit gedicht troost door in alle eerlijkheid te benoemen, dat dat niet betekent dat we tekort zijn geschoten als medemens, al kan dat soms wel zo voelen.